

Oddi wrth: Davies-Warner, Kirsty (Cyngh.)

Anfonwyd: 11 Chwefror 2016 12:40

I: Ymateb ysgolion ymatebysgolion@caerdydd.gov.uk

Pwnc: Ymgynghoriad Dalgylchoedd cyfrwng Cymraeg Cynradd ac Uwchradd: • Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf • Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr • Ysgol Pencae

Ymateb i'r ymgynghoriad:

Mae'r cynigion hyn yn ymddangos yn gwbl resymol, a byddwn yn eu cefnogi ar yr amod bod teuluoedd sydd eisoes ag un plentyn mewn ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg yn cael y dewis i anfon brodyr a chwiorydd i'r un ysgol. Nid yn unig y mae'n bwysig er hwylustod y rhieni, ond hefyd i'r ysgol ac ar gyfer cydlyniant cymunedol. Rydym yn gwybod bod yr ysgolion sy'n perfformio orau yn aml gyda CRhA cryf, ond hefyd gyda chysylltiadau da â rhieni a'r gymuned. Po fwyaf y mae teulu yn buddsoddi mewn ysgol, y mwyaf tebygol y maent o gymryd rhan ym mywyd yr ysgol, ac addysg eu plant. Mae hyn yn dod yn fwy o broblem mewn teulu gyda 3 o blant (1 mewn ysgol gynradd a 2 mewn ysgolion ar wahân) lle, yn ddamcaniaethol, y gallai rheini fod angen ymgysylltu â thair ysgol.

Mae'r cynigion hyn yn fwy tebygol o gael eu croesawu gan rieni os gwneir y consesiwn hwn.

Dymuniadau gorau

Kirsty Davies-Warner

Cynghorydd Llandaf a Danescourt

E: kirsty.davies-warner@caerdydd.gov.uk T: 07900692898

Oddi wrth: Davies, Alun (Ysgol Gyfun Glantaf)

Anfonwyd: 23 Chwefror2016 12:03

I: Ymateb ysgolion <ymatebysgolion@caerdydd.gov.uk>

Pwnc: Ymgynghoriad Dalgylchoedd CC Cynradd ac Uwchradd

Hoffwn gefnogi'r cynnig i adleoli dalgylch Ysgol Gynradd Gymraeg Pencae o ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr i ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf. Teimlaf fod hyn yn gam synhwyrol gan gydnabod dyletswydd i sicrhau dosbarthiad rhesymol o ddisgyblion yn ôl lleoedd gwag ac er mwyn sicrhau defnydd priodol ac effeithiol o adnoddau'r Cyngor sydd eisoes mewn bod. Nid yw cynlluniau blaenorol wedi cyflawni'r nod yma ond hyderaf y byddai'r cynnig hwn yn annerch y broblem ac yn galluogi'r ysgolion a enwir i ddatblygu a chwrdd a'r galw cynyddol am Addysg Gymraeg.

Hoffwn gefnogi'r cynnig i adleoli dalgylch Ysgol Pencae o ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr i ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf. Teimlaf fod y cynnig hwn yn rhesymol a hefyd yn cydnabod y ddyletswydd i sicrhau dosbarthiad rhesymol o ddisgyblion yn ôl lleoedd gwag tra'r un pryd yn sicrhau defnydd priodol ac effeithiol o adnoddau'r Cyngor sydd ar gael. Ni lwyddodd y Cynllun Trefniadaeth ysgolion blaenorol i gyflawni'r nod hwn ar bwynt ei weithredu. Fodd bynnag, mae'r cynnig presennol yn ymdrin â'r mater hwn a bydd, mi gredaf, yn caniatáu i'r cyfan o'r ysgolion a enwir ddatblygu a chwrdd â'r twf cynyddol mewn galw am addysg cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd. Bydd tystiolaeth gefnogol lawn i'r derbyniadau, i ddangos fod ein nifer derbyn wedi bod llawer yn is na chapasiti, a'i fod yn parhau felly, ers tynnu'r ysgolion cynradd bwydo o'n dalgylch yn 2012 er mwyn sefydlu Ysgol Gyfun Bro Edern. Roedd bob amser yn rhan annatod o Gynllun Trefniadaeth Ysgolion y Cyngor bod y diffyg hwn yn nifer y myfyrwyr a grëwyd yng Nglantaf yn cael ei leddfu gan y twf yn niferoedd dalgylch Plasmawr ac ailddyrrannu dalgylchoedd. Er fy mod yn deall y bydd chwaer ysgol yn amharod i golli ysgol gynradd bwydo sy'n 'cyflawni'n uchel', yr wyf yn ofni y byddai ei chadw yn anochel yn arwain at i fyfyrwyr gael eu colli i'r sector CC yn ei gyfanrwydd, gwariant cyfalaf y gellid ei osgoi, a chreu lleoedd gwag heb fod angen yn Ysgol Glantaf. Er nad wyf yn teimlo y gall y naill ysgol na'r llall bledio amddifadedd cymdeithasol sylweddol, hoffwn nodi bod y % o brydau ysgol am ddim yng Nglantaf yn uwch na'r ganran ym Mhplasmawr, a bod trosglwyddo disgyblion o Bencae, ymhell o greu anghydbwysedd cymdeithasol rhwng yr ysgolion, mewn gwirionedd yn helpu i fynd i'r afael â'r mater hwn. Rwyf wedi pwysleisio'n gyson bod addysg cyfrwng Cymraeg yn gynhwysfawr a bod angen iddi ddarparu ar gyfer pob dysgwr. Gallaf ragweld amser pan fydd angen rhoi ystyriaeth bellach i ddalgylchoedd y tair ysgol er

mwyn darparu ar gyfer y galw, ac ystyriaif fod gosod buddiant personol pur o'r neilltu yn hanfodol i ni fel Penaethiaid, mewn cydweithrediad â'r Cyngor, er mwyn cynllunio'n ddigonol ar gyfer lleoedd yn y dyfodol a datblygiad addysg cyfrwng Cymraeg ar draws y ddinas. Credaf bod y cynnig presennol angen yr un weledigaeth i sicrhau cynaliadwyedd y ddarpariaeth yn y tymor hir.

Yn gywir

Alun G. Davies

Alun G. Davies

Pennaeth / Headteacher

Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf

Llinell Uniongyrchol / Direct Line: 02920838804

**Ymgynghoriad ar gyfer Dalgylch Ysgolion Cynradd ac Uwchradd Cyfrwng
Cymraeg / Welsh-medium Primary and Secondary Schools Catchment Area**

28 Chwefror / February 2016

Michele Duddridge Hossain
Rheolwr Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion
Ystafell 219, Neuadd y Sir
Caerdydd CF10 4UW

Annwyl Michele

Fel Cadeirydd Corff Llywodraethu Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf, hoffwn fynegi cefnogaeth lawn y Corff i'r cynigion presennol i drosglwyddo dalgylch Ysgol Pencae o ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr i Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf.

Fel Corff Llywodraethu Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf, hoffem gefnogi'r cynnig i adleoli dalgylch Ysgol Gynradd Gymraeg Pencae o ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr i ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf. Teimlwn bod hyn yn gam synhwyrol gan gydnabod dyletswydd i sicrhau dosbarthiad rhesymol o ddisgyblion yn ôl y lleoedd gwag sydd ar gael (gweler isod), ac er mwyn sicrhau defnydd priodol ac effeithiol o adnoddau cyfredol y Cyngor; adnoddau sydd, fel y gwyddoch, eisoes mewn bod.

Fel Corff Llywodraethu, teimlwn fod y cynnig yn rhesymol a hefyd yn cydnabod y ddyletswydd i sicrhau dosbarthiad rhesymol o ddisgyblion yn ôl lleoedd gwag (gweler isod) tra'r un pryd yn sicrhau defnydd priodol ac effeithiol o adnoddau'r Cyngor sydd ar gael.

Yn fy llythyr at y Cyfarwyddwr Addysg ar 17 Gorffennaf 2015, amlinellais yn eithaf manwl bryderon Corff Llywodraethu Glantaf a oedd yn ymwneud â dyrannu disgyblion a dalgylchoedd. I grynhoi, pan gafodd ei sefydlu, cymerodd Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern fel ei dalgylch yr ardal i'r dwyrain o'r afon, a oedd gynt yn bwydo Glantaf. Roedd hyn, o reidrwydd, ar draul cyn-ddalgylch Glantaf, ac fe'i cyflawnwyd i bob pwrpas drwy dynnu allan dwy ysgol bresennol gyda 2FE yr un o ddalgylch Glantaf. Nid oedd, ac nid oes, gan Ysgol Glantaf wrthwynebiad i'r ad-drefnu hwn. Fodd bynnag, effaith y gostyngiad hwn o 4FE o 2012 ymlaen fu i adael Glantaf yn dibynnu ar dderbyniadau o blant o ddalgylchoedd cynradd Melin Gruffydd, Y Wern, Mynydd Bychan a Glan Morfa. Golygai hyn bod Glantaf yn 2013 yn disgwyl derbyn 5FE (h.y. tua 150 o ddisgyblion) tra bod ganddi'r chapasiti i dderbyn 8FE (tua 240 o ddisgyblion). Hefyd roedd y twf tebygol yn y dyfodol agos yn golygu na fyddai'r ffigur hwn yn fwy na 6FE. Er bod Glantaf i dderbyn disgyblion o'r ysgol newydd yng Nglan Ceubal, nid agorwyd hon tan 2009 gyda'r plant cyntaf yn symud i lefel uwchradd yn 2017, a hyd yn oed wedyn mewn niferoedd o lai na 10. Mewn ymateb i'r sefyllfa hon, cynigiodd yr Awdurdod y dylai dalgylch Glantaf gael ei ymestyn i gynnwys y cyfan o ddalgylch Pwll Coch a oedd ar y pryd yn bwydo Plasmawr. Roedd hwn yn awgrym synhwyrol ond fel y gwyddoch, ac nid af i fanylion yma (gweler fy llythyr blaenorol at

y Cyfarwyddwr), yn anffodus arweiniodd llythyrau anghywir a anfonwyd gan y Cyngor a'r methiant i ddefnyddio'r polisi derbyn yn llym at lawer o ddryswch a phrinder o ran dyrannu disgyblion.

Ym mis Gorffennaf 2015, daeth canlyniadau hyn oll i'r amlwg. Unwaith eto, mae'r ffigyrau yn hysbys i Swyddogion 'Derbyn' y Cyngor, felly ni wnaif eu hailadrodd; yr hyn y maent yn ei danlinellu, a'r rhesymeg ar gyfer yr ymgynghoriad presennol, yw ei bod yn amlwg yn angenrheidiol ailedrych ar y dalgylchoedd a bennwyd i ysgolion Glantaf a Phlasmawr.

Yn fy llythyr dyddiedig 17 Gorffennaf 2015, amlinellais ddau gam yr oeddem, fel Corff Llywodraethu, yn meddwl oedd yn briodol er mwyn lliniaru a chywiro'r anghydbwysedd. Yn gyntaf, rhoi arwydd cryf i rieni Pwll Coch y dylai'r rhan fwyaf o blant sy'n gadael yr ysgol honno, fel y nodir yn y trefniadau dalgylch diwygiedig, drosglwyddo i Ysgol Glantaf lle mae lleoedd ar eu cyfer. Yn ail, trosglwyddo dalgylch Pencae o Blasmawr i Lantaf. Trwy wneud hyn, bydd dalgylch Glantaf yn cael ei gynyddu a'i adfer i 8FE (1FE o Bwll Coch ac 1FE o Bencae) a bydd y niferoedd sy'n ceisio mynediad i Blasmawr yn cael eu lleihau i'r hyn sy'n agos i gapasiti'r ysgol (h.y. lleihau o 230 i oddeutu 170, drwy cael gwared â 2FE i alluogi Plasmawr i dderbyn yr 20 o blant ychwanegol a ddisgwylir o'r niferoedd cynyddol yn Nant Caerau).

Mae'r cynnig presennol yn ymdrin yn benodol â'r ail awgrym hwn a bydd, yn ein barn ni, yn caniatáu i bob un o'r ysgolion a enwyd ddatblygu a chwrdd â'r twf parhaus mewn galw am addysg cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd.

Yn gywir

Hefin

Dr Hefin Jones

Senior Lecturer / Uwch Ddarlithydd

Deputy Division Leader / Dirprwy Arweinydd Adran

Deon y Coleg Cymraeg Cenedlaethol / Dean of Coleg Cymraeg Cenedlaethol

Organisms and Environment Division / Adran Organebau ac Amgylchedd

School of Biosciences / Ysgol y Biowyddorau

Cardiff University / Prifysgol Caerdydd

CARDIFF / CAERDYDD

CF10 3AX

e-mail / e-bost: jonesth@cardiff.ac.uk jonesth@caerdydd.ac.uk

Tel: Ffôn: +44 (0)2920 875357

Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

Ffordd Pentrebaen
Y Tyllgoed
Caerdydd
CF5 3PZ

Ffôn : (029) 20 405499
Ffacs: (029) 20 405496

Pennaeth: Mr John D Hayes

Pentrebane Road
Fairwater
Cardiff
CF5 3PZ

Tel: (029) 20 405499
Fax: (029) 20 405496

Headteacher: Mr John D Hayes

Mr N. Batchelor

Cyfarwyddwr Addysg

Neuadd y Sir

Caerdydd

Chwefror 23ain, 2016

Annwyl Nick

Rwy'n ysgrifennu atoch i wrthwynebu yn y modd cryfaf posibl y cynnig i symud dalgyloch Ysgol Pencae o ddalgyloch Ysgol Plasmawr i ddalgyloch Ysgol Glantaf.

Wrth i'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg barhau i dyfu ac wrth i Gynlluniau Datblygu Lleol Caerdydd ddod yn realiti, mae'n hanfodol bod dalgyloedd y tair ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg yn cael eu hystyried yn y tymor canolig i'r tymor hir, yn hytrach na cheisio dod o hyd i ateb byrdymor, hawdd, byrweledol i ymdrin â'r anghydbwysedd bach presennol yn nifer y disgyblion, a allai fod yn hynod niweidiol i un ysgol neu'r llall, ac a allai achosi problemau hirhoedlog i etifeddiaeth addysgol y cyfan o Gaerdydd.

Cytunwyd ar egwyddorion clir yn ystod y cam cynllunio a arweiniodd at agor Ysgol Plasmawr yn 1998, a oedd yn cynnwys sicrhau bod dalgyloedd Plasmawr a Glantaf mor debyg â phosibl o ran dangosyddion cymdeithasol-economaidd h.y. ystyriwyd ei bod yn hanfodol bod gan bob ysgol gymysgedd cymdeithasol teg a chyfiawn er mwyn sicrhau fod ganddynt gyfle cyfartal i ffynnu a llwyddo.

Ar hyn o bryd, mae gan Blasmawr a Glantaf fel ei gilydd ddalgyloch cymdeithasol-economaidd cymharol amrywiol fel y gwelir yn nhabl A isod. Byddai symud Ysgol Pencae i ddalgyloch Ysgol Glantaf yn newid cydbwysedd cymdeithasol-economaidd y ddwy ysgol a byddai'n andwylol i gymuned ysgol Plasmawr.

Tabl A: % prydau ysgol am ddim fesul dalgyloch ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg fel dangosydd o gefndiroedd cymdeithasol-economaidd (2015).

Ysgol dalgyloch Plasmawr	% prydau ysgol am ddim
Nant Caerau	28.80%
Pencae	2.70%
Coed Y Gof	24.20%
Gwaelod y Garth	5.40%
Creigiau	3.20%
Treganna	3.70%

Ysgol dalgyloch Glantaf	% prydau ysgol am ddim
Melin Gruffydd	3.70%
Y Wern	4.90%
Pwll Coch	7.10%
Mynydd Bychan	9.80%
Glan Morfa	28.30%

Cyngor Sir Caerdydd
Cardiff County Council

Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

Ffordd Pentrebaen
Y Tyllgoed
Caerdydd
CF5 3PZ

Ffôn : (029) 20 405499
Ffacs: (029) 20 405496

Pennaeth: Mr John D Hayes

Pentrebaen Road
Fairwater
Cardiff
CF5 3PZ

Tel: (029) 20 405499
Fax: (029) 20 405496

Headteacher: Mr John D Hayes

Mae'r cynnig ymgynghori yn ateb hawdd, tymor byr, ymarferol wedi'i seilio'n unig ar agosrwydd daearyddol dalgylch Pencae i ddalgylch Glantaf. Mewn termau damcaniaethol yn unig, hwn yw'r ateb mwyaf rhesymegol; fodd bynnag, mae'r cynnig yn ddiffygiol o ran egwyddorion addysgol a byddai'n cael effaith barhaol ar addysg cyfrwng Cymraeg ar draws y ddinas. Mae Ysgol Pencae yn ysgol gynradd sy'n perfformio'n dda, gan elwa o ddalgylch ffyniannus a chefnog. Pe bai Pencae yn symud i ardal dalgylch Glantaf, byddai'n cryfhau'r hyn sydd eisoes yn ysgol uwchradd sy'n perfformio'n eithriadol o uchel a llwyddiannus, a byddai hyn yn andwyol i Ysgol Plasmawr. Mae safonau cyrhaeddiad Plasmawr yn debygol o ddioddef, a byddai ein cyfraddau cadw chweched dosbarth yn lleihau oherwydd byddem yn flynyddol yn colli oddeutu 30 o ddisgyblion sydd fel arfer yn cyflawni'n dda yng Nghyfnod Allweddol 4 ac sydd yn hanesyddol wedi symud ymlaen i'r chweched dosbarth ym Mhlasmawr. Mae'r cynnig difeddwl hwn yn gosod Plasmawr mewn sefyllfa lle mae'n rhwym o fethu.

Rwy'n hynod falch o record academaidd gref Plasmawr (yr ysgol sydd wedi perfformio orau yng Nghaerdydd ar Safon Uwch dros y tair blynedd diwethaf) a'n lles rhagorol ac ethos cynhwysol sydd wedi eu hadeiladu dros y 18 mlynedd diwethaf. Cryfder ein cymuned ysgol yw'r ffaith ein bod yn ysgol uwchradd mor gynhwysfawr sy'n gwasanaethu'r cyfan o orllewin Caerdydd, gan gynnwys rhai o'r wardiau mwyaf difreintiedig a rhai o'r wardiau mwyaf cefnog yng Nghaerdydd. Bydd symud Pencae o'n dalgylch, sef un o'n ysgolion cynradd dalgylch sylfaenol, yn polareiddio'r gwahaniaethau rhwng Plasmawr a Glantaf, gan droi Glantaf yn ysgol llawer mwy deniadol i ddarpar rieni.

Pe bai'r cynnig hwn yn cael ei gymeradwyo, byddai yn fy marn i yn creu ysgol cyfrwng Cymraeg elitaidd mewn lleoliad canolog, sy'n gwasanaethu rhai o'r wardiau mwyaf cefnog yng Nghaerdydd, a byddai'n arwain at i Blasmawr wasanaethu'n bennaf gyrion gorllewinol Caerdydd, sy'n cynnwys rhai o'r ardaloedd mwyaf heriol a chymdeithasol-ddifreintiedig yng Nghaerdydd. Byddai'r penderfyniad hwn yn herio egwyddorion sylfaenol sefydlu Plasmawr yn gyfartal i Lantaf o ran natur y dalgylchoedd. Yn realistig, byddai'r penderfyniad hwn pe derbynnid ef yn arwain at i rieni uchelgeisiol geisio symud i fyw i ardal ddalgylch Glantaf, gan waethygu'r sefyllfa anodd a fyddai'n wynebu Plasmawr, a chreu mewn gwirionedd ysgol cyfrwng Cymraeg sy'n cyfateb i Ysgol Uwchradd Caerdydd yng nghanol Caerdydd. Dylid ar bob cyfrif osgoi polareiddio ysgolion cyfrwng Cymraeg, a'r flaenoriaeth ddylai fod chwilio'n weithredol am atebion tymor byr eraill sy'n llawer mwy cadarnhaol.

Bydd symud Ysgol Pencae i mewn i ddalgylch Glantaf yn creu ei phroblem capasiti ei hun i Lantaf. Mae nifer y dosbarthiadau mynediad sy'n bwydo Glantaf yn awgrymu y bydd mewn cyfnod byr o amser wedi mynd ymhell tu draw i'w nifer derbyn ei hun o 8 dosbarth mynediad (Tabl B). Ni allaf ddeall sut y bydd symud Pencae i ddalgylch Glantaf yn datrys unrhyw broblemau capasiti tymor canolig i hir i addysg cyfrwng Cymraeg yn y ddinas, ac yn wir ni ellir ond ei weld fel mesur tymor byr a fydd yn creu ei set ei hun o broblemau, y bydd rhaid ymdrin â hwy.

Cyngor Sir Caerdydd
Cardiff County Council

Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

Ffordd Pentrebaen
Y Tyllgoed
Caerdydd
CF5 3PZ

Pentrebane Road
Fairwater
Cardiff
CF5 3PZ

Ffôn : (029) 20 405499
Ffacs: (029) 20 405496

Tel: (029) 20 405499
Fax: (029) 20 405496

Pennaeth: Mr John D Hayes

Headteacher: Mr John D Hayes

Tabl B: Ardaloedd dalgylch ym Medi 2017 **pe bai** Pencae yn symud i ddalgylch Glantaf gan gynnwys dosbarthiadau mynediad (f/e) posibl.

	F/E	Prydau ysgol am ddim
Plasmawr (6 f/e)		
Nant Caerau	1	28.80%
Coed Y Gof	1.5	24.20%
Gwaelod y Garth	0.7	5.40%
Creigiau	0.8	3.20%
Treganna	2	3.70%
	6.0	

	F/E	Prydau ysgol am ddim
Glantaf (8 f/e)		
Melin Gruffydd	2	3.70%
Y Wern	2/3	4.90%
Pwll Coch	2	7.10%
Mynydd Bychan	1	9.80%
Glan Morfa	1	28.30%
Pencae	1	2.70%
Glan Ceubal	1	32.60%
	10/11	

Fy nghynnig i fyddai cadw'r ddarpariaeth dalgylch gyfredol a newid nifer derbyn Plasmawr dros dro i 210 (7 dosbarth mynediad) a sicrhau bod Glantaf yn cael ei chefnogi nes bod niferoedd ei disgyblion yn tyfu drwy'r sector cynradd o fewn ei dalgylch presennol. Crynhoir y materion sy'n codi o'r cynnig hwn yn y tabl isod:

Cadarnhaol +	Negyddol -
<p>Dim aflonyddwch tymor byr pellach i ddalgylchoedd hyd nes y gwneir penderfyniad ar faterion dalgylchoedd tymor canolig i hir i'r tair ysgol uwchradd CC.</p> <p>Yn caniatáu digon o amser i gynllunio'n gywir ar gyfer twf yn y dyfodol mewn addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg gan gymryd i ystyriaeth gynlluniau datblygu tai newydd, ayb.</p> <p>Dim angen am benderfyniadau difeddwl adweithiol a allai gael effaith hir dymor ar addysg cyfrwng Cymraeg.</p> <p>Yn caniatáu ar gyfer atebion adeiladu capasiti</p>	<p>Angen ateb adeiladu capasiti i ddarparu ar gyfer twf dros dro mewn niferoedd a allai fod â rhywfaint o oblygiadau cost e.e. datblygu canolfan hamdden Y Tyllgoed / canolfan leuentid Waterhall.</p>

Cyngor Sir Caerdydd
Cardiff County Council

Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

Ffordd Pentrebaen
Y Tyllgoed
Caerdydd
CF5 3PZ

Ffôn : (029) 20 405499
Ffacs: (029) 20 405496

Pennaeth: Mr John D Hayes

Pentrebaen Road
Fairwater
Cardiff
CF5 3PZ

Tel: (029) 20 405499
Fax: (029) 20 405496

Headteacher: Mr John D Hayes

o ran rhannu cyfleusterau gyda chanolfan
hamdden leol a/neu Ganolfan Ieuencid
Waterhall.

Mae'n cynnal boddhad rhieni gydol yr amser.

I gloi, byddwn yn eich hannog i feddwl nid yn unig o ran yr enillion tymor byr, cyflym a fydd yn dod ag ôl-ffeithiau enfawr yn eu sgil, ond yn hytrach i oedi a chymryd golwg tymor canolig i hir ar dwf addysg cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd.

Yn gywir

John

Cyngor Sir Caerdydd
Cardiff County Council

Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

Ffordd Pentrebaen
Y Tyllgoed
Caerdydd
CF5 3PZ

Ffôn : (029) 20 405499
Ffacs: (029) 20 405496

Pennaeth: Mr John D Hayes

Pentrebaen Road
Fairwater
Cardiff
CF5 3PZ

Tel: (029) 20 405499
Fax: (029) 20 405496

Headteacher: Mr John D Hayes

Mr N. Batchelor

Cyfarwyddwr Addysg

Awdurdod Dinas Caerdydd

Chwefror 25ain, 2016

Annwyl Mr Batchelor

Dymunwn fynegi ein gwrthwynebiad cryf i'r cynnig i drosglwyddo Ysgol Pencae o ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr i ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf.

Mae'r ymgynghoriad yn nodi'r canlynol:

'Mae'r rhagfynegiadau'n dangos y bydd y galw am lefydd cyfrwng Cymraeg o fewn dalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr yn fwy na nifer y llefydd sydd ar gael er mwyn dechrau yn yr ysgol ym mis Medi 2017, tra bod y galw am lefydd yn nalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf yn llai na nifer y llefydd sydd ar gynnig yn yr ysgol. '

Gan nad oes data ar gael i ategu'r datganiad hwn fel rhan o'r ymgynghoriad, mae'n anodd cadarnhau faint yn fwy o alw y bydd yna am le yn Ysgol Glantaf na'i chapasiti i dderbyn mwy o ddisgyblion a phryd y bydd hyn yn debygol o ddigwydd. Ar sail nifer y dosbarthiadau y flwyddyn a fydd yn cael eu derbyn i Ysgol Glantaf, efallai y bydd yn uwch na'r nifer safonol yn 2017, ac os nad bryd hynny, bydd yn debygol o ddigwydd yn 2018.

Mae tystiolaeth yn awgrymu y bydd y mwyafrif helaeth o ddisgyblion o Ysgol Pwll Coch yn trosglwyddo i Ysgol Glantaf ym mis Medi 2016. Bydd hyn yn sefydlu Pwll Coch yn gadarn fel un o'r ysgolion cynradd sy'n bwydo Glantaf. Yn absenoldeb data ategol, teimlwn ei bod yn rhesymol gofyn a yw'r twf a ragwelir yn nifer y disgyblion yn Glantaf (yn enwedig mewn perthynas â dau o'i ysgolion bwydo - Glan Ceubal a Pwll Coch) wedi'i ystyried yn llawn?

Yn sgil y galw cynyddol am ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ar draws Caerdydd, rydym yn awyddus i gael sicrwydd bod yr awdurdod yn cynllunio lleoedd yn y sector uwchradd mewn ffordd strategol sy'n edrych y tu hwnt i'r senario tymor byr a ragwelir ar gyfer 2017. Rydym yn cydnabod bod cynllunio o'r fath yn arwain at nifer o heriau, yn enwedig oherwydd y newidiadau demograffig sylweddol a'r twf a ragwelir yn y boblogaeth mewn rhannau o'r ddinas yn ystod y blynyddoedd nesaf. Fodd bynnag, mae gennym bryderon difrifol am y risgiau sy'n gysylltiedig â cheisio dod o hyd i ateb byrdymor i un agwedd ar yr her - hyd yn oed os yw'n ymddangos yn ateb syml. Rydym yn eich annog i ohirio unrhyw benderfyniadau nes bod asesiad mwy strategol

Cyngor Sir Caerdydd
Cardiff County Council

Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

Ffordd Pentrebaen
Y Tyllgoed
Caerdydd
CF5 3PZ

Ffôn : (029) 20 405499
Ffacs: (029) 20 405496

Pennaeth: Mr John D Hayes

Pentrebane Road
Fairwater
Cardiff
CF5 3PZ

Tel: (029) 20 405499
Fax: (029) 20 405496

Headteacher: Mr John D Hayes

tymor canolig i hirdymor yn cael ei wneud o'r capasiti a'r galw a ragwelir. Byddem yn disgwyl i'r asesiad hwn ystyried capasiti Ysgol Bro Edern yn ogystal ag Ysgol Plasmawr a Glantaf. Nid yw'r ymgynghoriad yn cyfeirio at y ffordd y mae capasiti/galw a ragwelir yn debygol o effeithio ar ystyriaethau ehangach sy'n ymwneud â gweledigaeth yr awdurdod o ran cyflawni darpariaeth cyfrwng Cymraeg mewn modd strategol.

Wrth i Ysgol Plasmawr barhau i dyfu yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae'n galonogol gweld bod yr ysgol wedi gallu cadw at ei nod sylfaenol o geisio rhagoriaeth yn ei holl ymdrechion a'i hegwyddor o feithrin disgwyliaid uchel mewn amgylchedd cynhwysol sydd wrth wraidd ei gallu i sicrhau'r nod hwn. Cyflawnir hyn trwy ddarparu amgylchedd ysgogol a gofalgwr i ddisgyblion o amrywiaeth o gefndiroedd economaidd-gymdeithasol i ddysgu ochr yn ochr â'i gilydd. Rydym yn pryderu y byddai symud Ysgol Pencae i ddalgylch Glantaf yn effeithio'n niweidiol ar wead economaidd-gymdeithasol Plasmawr a byddai hefyd goblygiadau pellgyrhaeddol i ddemograffeg ehangach darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd. Mae Ysgol Pencae yn ysgol gynradd sy'n perfformio'n dda ac sy'n elwa o ddalgylch ffyniannus a chefnog. Mae perygl y byddai'r cynnig dan sylw yn atgyfnerthu statws Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf, ysgol sydd eisoes yn llwyddiannus ac yn perfformio'n dda, fel canolfan ragoriaeth i rieni uchelgeisiol, er anfantais i Ysgol Plasmawr ac Ysgol Bro Edern. Mae goblygiadau posib datblygiad o'r fath, yn ein barn ni, yn arwyddocaol ac yn rhychwantu amrywiaeth o ystyriaethau fel codi safonau ysgolion, y gallu i gyflwyno darpariaeth ôl-16 effeithiol a theg, ac yn hyrwyddo ymdeimlad o ymwybyddiaeth ddinesig a chyfrifoldeb yn ein disgyblion.

Er y gellid dadlau bod rhywfaint o segmentiad economaidd-gymdeithasol bron yn anochel yn y sector ysgolion uwchradd mewn dinas fel Caerdydd, yn ein barn ni, mae'r sector cyfrwng Cymraeg yn rhoi'r cyfle i'r awdurdod gynllunio darpariaeth gynhwysfawr ar gyfer ysgolion mewn ffordd a fydd yn lleihau'r risg o bolareiddio economaidd-gymdeithasol. Byddai edrych ar yr her bresennol fel cyfle i fireinio'r dull strategol hwn yn cyd-fynd â gweledigaeth yr Athro Donaldson yn *Dyfodol Llwyddiannus* yn ein barn ni, lle mae dysgwyr galluog ac uchelgeisiol hefyd i'w hystyried yn aelodau o'r gymdeithas amrywiol.

Felly, rydym yn eich annog i oedi ac ystyried goblygiadau tymor canolig a hirdymor y cynnig i addasu dalgylch presennol Ysgol Pencae. Rydym yn gwbl ymwybodol o'r angen i ystyried dewisiadau eraill yn y tymor byr er mwyn lleddfu'r pwysau ar leoedd yn 2017, a byddem yn fwy na pharod i gymryd rhan mewn trafodaethau gyda chi a phartneriaid eraill i ystyried atebion dros dro na fyddai'n arwain at addasu dalgylch ysgolion.

Cyngor Sir Caerdydd
Cardiff County Council

Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

Ffordd Pentrebaen
Y Tyllgoed
Caerdydd
CF5 3PZ

Ffôn : (029) 20 405499
Ffacs: (029) 20 405496

Pennaeth: Mr John D Hayes

Pentrebane Road
Fairwater
Cardiff
CF5 3PZ

Tel: (029) 20 405499
Fax: (029) 20 405496

Headteacher: Mr John D Hayes

Mae'r risgiau sy'n gysylltiedig â mynd ar drywydd y cynnig presennol yn sylweddol yn ein barn ni. Ar ben hynny, byddai rhoi'r cynnig ar waith yn golygu colli cyfle o ran cynllunio'n strategol ar gyfer sector cyfrwng Cymraeg sy'n ffynnu yn y brifddinas.

Yn gywir

Mair Parry-Jones

Cadeirydd Llywodraethwyr

(ar ran y Corff Llywodraethol)

Cyngor Sir Caerdydd
Cardiff County Council

Phillips, Rosalie

From: Thomas, Richard (Ysgol Pencae)
Sent: 29 February 2016 10:42
To: School Responses
Subject: Ymateb Ysgol Pencae

Bore da,

Parthed newid talgylch Ysgol Pencae.

Dyma fy sylwadau fel Pennaeth Ysgol Pencae:

1. Siom oedd cael fy hysbysu fod newid talgylchoedd ar droed – dau ddiwrnod cyn i'r ymgynghoriad fynd i'r rhieni/cyhoedd! Dylsw'n i a'r Corff Llywodraethol fod wedi ein hysbysu o hyn fisoedd o flaen llaw er mwyn gallu trafod y peth o ddifrif dros gyfnod o amser. Mae hyn wedi achosi drwg deimlad yng nghymuned yr ysgol ac yn edrych yn wael arnaf i fel Pennaeth ac ar Gorff Llywodraethol yr ysgol.
2. Beth yw cynllun HIR DYMOR y Sir parthed talgylchoedd Ysgol Pencae ynghyd ag ysgolion Cymraeg eraill y brifddinas? NID wyf am i'r talgylchoedd newid ymhen dwy neu dair blynedd. Hoffwn i Swyddogion y Sir ddod i drafod hyn gydag aelodau Corff Llywodraethol Ysgol Pencae yn ddiymdroi.
3. Mae gen i bryder bod Ysgol Glantaf yn mynd i fod yn ysgol elitiadd Gymreig gydag Ysgol Plawmawr yn colli carfan o ddisgyblion sy'n cael cefnogaeth dda gan eu rhieni. Mae'r cymysgedd cymdeithasol mor bwysig er lles ac addysg pob disgybl ac nid wyf am i Ysgol Plawmawr ddatblygu i fod yn ysgol 'anodd' sy'n gwasanaethu talchylchoedd sy'n llai difreintiedig ac o ganlyniad dan anfantais.
4. Mae'r ymgynghoriad hwn yn ofidus iawn i'r rhieni, yn enwedig rhieni Blynyddoedd 3 – 5 presennol gan ei fod yn gloygu fod y dosbarthiadau yn cael eu rhannu hy bydd ffrindiau'r dosbarth yn cael eu gwahanu oherwydd bod rhieni'n penderfynu anfon eu plant i'r ysgol uwchradd sydd fwyaf addas a fwyaf cyfleus iddyn nhw. Mae'r cyfnod pontio hwn yn gyfnod emosiynol dwys i'r plant yn ystod y cyfnod hwn ac felly gall hyn gael effaith niweidiol ar y disgyblion.

Ma Ysgol Plawmawr ac Ysgol Glantaf yn ddwy ysgol dda iawn ac yn gaffaeliad i system addysg Sir Caerdydd. Byddaf fel Pennaeth Ysgol Pencae yn cefnogi'r ddwy ysgol ac am sicrhay fod disgyblion Ysgol Pencae yn datblygu ar y syflaen grêf maen nhw wedi ei gael yn yr ysgol hon.

Gyda diolch,

R Richard Thomas
Pennaeth
Ysgol Pencae

Oddi wrth: Tiplady, Daniel [mailto:dtiplady@cardiffmet.ac.uk]

Anfonwyd: 01 Mawrth 2016 09:26

I: Ymateb ysgolion <ymatebysgolion@caerdydd.gov.uk>

Pwnc: Ymgynghoriad: Dalgylchoedd cyfrwng Cymraeg Cynradd ac Uwchradd

Ymgynghoriad: Dalgylchoedd cyfrwng Cymraeg Cynradd ac Uwchradd

Annwyl Syr/Madam,

Er mwyn llunio ymateb i'r ymgynghoriad hwn, cyfarfu aelodau o Gorff Llywodraethu Ysgol Pencae gyda'r rhiant gynrychiolwyr o bob dosbarth, aelodau o staff, a hefyd ystyriwyd yr ymatebion a wnaed yn uniongyrchol gan rieni i'r Ysgol.

Mae'r Corff Llywodraethu yn falch o gydnabod na fydd y newid arfaethedig hwn yn y dalgylch yn effeithio'n ormodol ar y cyfleoedd academiaidd neu allgyrsiol sydd ar gael i'n disgyblion. Mae Ysgol Pencae yn ffodus iawn i fod wedi'i lleoli yn agos at ddwy ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg o ansawdd uchel, y ddwy ohonynt yn cynnig addysg uwchradd o'r safon uchaf.

Fodd bynnag, mae gan y Corff Llywodraethu rai pryderon ynghylch y newid arfaethedig y mae angen rhoi sylw iddynt fel mater o frys. Byddem felly'n gwerthfawrogi pe gallai'r Cyngor ymateb i'r cwestiynau a nodwyd gennym isod:

1. Beth yw cynlluniau tymor canolig i hir y Cyngor i ddelio â thwf mewn addysg cyfrwng Cymraeg?

Nid yw'n ymddangos bod gan y Cyngor dull strategol o ymdrin â'r twf mewn addysg cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd. Ymddengys bod y penderfyniad i newid dalgylchoedd yn fesur adweithiol i ddelio gydag un ysgol sydd mae'n ymddangos wedi'i gordanysgrifio, tra bod gan y llall rywfaint o gapasiti. Bydd penderfyniad a wneir yn gyfan gwbl ar gapasiti tymor byr bob amser yn broblemus. Felly, hoffem wybod:

2. Ar ba sail y mae'r newid arfaethedig yn cael ei wneud?

Ers i Ysgol Pencae agor yn 1991, mae'r disgyblion a'u rhieni wastad wedi bod yn ymwybodol y byddant yn mynychu Ysgol Plasmawr. Felly mae Ysgol Pencae wedi datblygu cysylltiadau cryf a hirsefydlog gyda'r ysgolion bwydo eraill ar gyfer Ysgol Plasmawr, a hefyd gyda'r ysgol ei hun. Mae'r cysylltiadau hyn yn cymryd amser i'w datblygu ac maent yn hanfodol er mwyn sicrhau trosglwyddiad esmwyth i ddisgyblion o addysg gynradd i addysg uwchradd. Felly, mae'n hynod siomedig y gall y newid arfaethedig hwn ddod i rym gydag ychydig dros flwyddyn academiaidd i baratoi ar gyfer newid mor sylweddol.

Gyda'r cynnydd disgwylidig yn nifer y cartrefi yn yr ardaloedd o gwmpas Ysgol Pencae a'r rhai sy'n bwydo Ysgol Plasmawr ac Ysgol Glantaf, mae pryder gwirioneddol na fydd y newid arfaethedig hwn ond am gyfnod byr o amser. Rydym yn pryderu, os nad oes gan y Cyngor strategaeth briodol i reoli'r twf hwn, y bydd problemau pellach gyda gordanysgrifio mewn ysgolion uwchradd a chynradd fel ei gilydd, ac y bydd angen dod o hyd i ateb tymor byr arall a allai darfu ymhellach ar ddisgyblion Ysgol Pencae. Felly, hoffem wybod:

3. Os bydd y newid hwn yn digwydd, am ba hyd y bydd y dalgylch newydd yn cael ei warantu?

Lles ein disgyblion yw'r pryder allweddol i bawb yn Ysgol Pencae, ac er y bydd y ddwy ysgol uwchradd yn gallu cynnig profiadau o ansawdd uchel i'n disgyblion fel y nodwyd eisoes, bydd cyflwyno'r newid hwn o Ysgol Plasmawr i Ysgol Glantaf ar fyr rybudd yn cael effaith sylweddol ar y plant hynaf yn Ysgol Pencae. Bydd angen i lawer ohonynt a'u rhieni naill ai benderfynu gadael eu ffrindiau i fod gyda brodyr a chwiorydd hŷn yn Ysgol Plasmawr, neu aros gyda'u ffrindiau a mynychu ysgol wahanol i'w brodyr a chwiorydd, gyda'r holl faterion a heriau ymarferol y bydd hyn yn ei olygu i rieni.

Byddem felly'n gwerthfawrogi pe gallech ymateb i'r canlynol:

4. A fydd lleoedd yn Ysgol Plasmawr yn cael eu gwarantu i blant sydd â brodyr a chwiorydd eisoes yn Ysgol Plasmawr os yw'r newid hwn yn digwydd?
5. A fydd lleoedd yn Ysgol Glantaf cael eu gwarantu i ddisgyblion ym Mlynnyddoedd 4 a 5 hyd yn oed os ydynt y tu allan i'r dalgylch presennol?

Mae yna rai disgyblion yn y categori olaf, ac mae pryder os nad ydynt yn cael symud ymlaen gyda'u cyd-ddisgyblion, yna y bydd hyn yn cael effaith negyddol ar eu datblygiad.

Mynegwyd pryderon hefyd ynglŷn â diogelwch plant sy'n teithio o ardal Highfields i Ysgol Glantaf. Mae'r goleuadau ar y stepiau sy'n arwain o'r ardal i lawr i Ysgol Glantaf yn wael, ac nid oes croesfan briodol i gyrraedd Ysgol Glantaf.

A allwch hefyd gadarnhau felly:

6. Os yw'r newid hwn yn digwydd, a fydd llwybr diogel a chroesfannau ffyrdd priodol yn cael eu gwarantu i ddisgyblion gyrraedd Ysgol Glantaf?

Byddai'r Corff Llywodraethu yn ddiolchgar pe gallech roi sylw i'r cwestiynau a ofynnwyd yn y llythyr hwn cyn gynted â phosibl. Byddem hefyd yn gwerthfawrogi'r cyfle i gyfarfod â chynrychiolwyr o'r Cyngor yn bersonol i drafod y newidiadau arfaethedig hyn, a'r effaith y byddant yn ei chael ar Ysgol Pencae.

Yn gywir

Daniel Rhys Tiplady

Cadeirydd y Llywodraethwyr

Ysgol Pencae

-----Neges wreiddiol-----

Oddi wrth: Elinor Patchell [mailto:ElinorPatchell@patchelldavies.co.uk]

Anfonwyd: 29 Chwefror 2016 14:49

I: Ymateb ysgolion <ymatebysgolion@caerdydd.gov.uk>

Pwnc: Cynnig dalgylch Ysgol Pencae

Hoffwn gefnogi'r cynnig i adleoli dalgylch Ysgol Gynradd Gymraeg Pencae o ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr i ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf. Teimlaf fod hyn yn gam synhwyrol gan gydnabod dyletswydd i sicrhau dosbarthiad rhesymol o ddisgyblion yn ôl lleoedd gwag ac er mwyn sicrhau defnydd priodol ac effeithiol o adnoddau'r Cyngor sydd eisoes mewn bod. Nid yw cynlluniau blaenorol wedi cyflawni'r nod yma ond hyderaf y byddai'r cynnig hwn yn annerch y broblem ac yn galluogi'r ysgolion a enwir i ddatblygu a chwrdd a'r galw cynyddol am Addysg Gymraeg.

Hoffwn fynegi fy nghefnogaeth i'r cynnig i adleoli dalgylch Ysgol Pencae o ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr i ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf. Teimlaf fod y cynnig hwn yn rhesymol a hefyd mae'n cydnabod y ddyletswydd i sicrhau dosbarthiad rhesymol o ddisgyblion yn ôl lleoedd gwag tra'r un pryd yn sicrhau defnydd priodol ac effeithiol o adnoddau'r Cyngor. Ni lwyddodd y Cynllun Trefniadaeth ysgolion blaenorol i gyflawni'r nod hwn ar bwynt ei weithredu. Fodd bynnag, mae'r cynnig presennol yn ymdrin â'r mater hwn a bydd, mi gredaf, yn caniatáu i'r cyfan o'r ysgolion a enwir ddatblygu a chwrdd â'r twf cynyddol mewn galw am addysg cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd. Cafodd tynnu ysgolion o ddalgylch Glantaf i ddarparu disgyblion ar gyfer yr Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern newydd ar ochr ddwyreiniol y ddinas effaith ddramatig ar gymeriant Glantaf, heb adliniad priodol o ysgolion ar ochr orllewinol y ddinas i unioni'r cydbwysedd. Roedd bob amser yn rhan annatod o Gynllun Trefniadaeth Ysgolion y Cyngor bod y diffyg hwn yn nifer y myfyrwyr a grëwyd yng Nglantaf yn cael ei leddfu gan y twf yn niferoedd dalgylch Plasmawr, ac ailddyrrannu dalgylchoedd. Gallaf ragweld amser pan fydd angen rhoi ystyriaeth bellach i ddalgylchoedd y tair ysgol er mwyn darparu ar gyfer y galw, ac ystyriaf fod gosod buddiant personol pur o'r neilltu yn hanfodol i ni fel Penaethiaid, mewn cydweithrediad â'r Cyngor, er mwyn cynllunio'n ddigonol ar gyfer lleoedd yn y dyfodol a datblygiad addysg cyfrwng Cymraeg ar draws y ddinas. Credaf bod y cynnig presennol angen yr un weledigaeth i sicrhau cynaliadwyedd y ddarpariaeth yn y tymor hir.

Elinor Patchell

Chair/Cadeirydd Ysgol Gyfun Bro Edern.

Oddi wrth: Hayes, Mike (Ysgolion)

Anfonwyd: 29 Chwefror 2016 09:23

I: Ymateb ysgolion <ymatebysgolion@caerdydd.gov.uk>

Pwnc: Ymateb- Plasmawr Glantaf Pencae

Rwy'n gwrthwynebu'n gryf y cynnig i drosglwyddo dalgylch Ysgol Pencae o Blasmawr i Lantaf.

Ni chredaf bod y niferoedd wedi eu cyfrifo yn iawn yn y tymor byr i ganolig.

Pe bai disgyblion Pwll Coch i gyd yn trosglwyddo i Lantaf (fel y dylai ddigwydd), yna bydd ganddynt eu 8 dosbarth mynediad dyranedig: Melin Gruffydd, Y Wern, Pwll Coch i gyd yn 2 ddosbarth mynediad a Mynydd Bychan a Glan Morfa yn darparu 1 dosbarth mynediad yr un. Bydd Glan Ceubal yn darparu mwy o ddisgyblion wrth i'r niferoedd yno gynyddu, ac yn fuan bydd gan Y Wern drydedd ffrwd yn dod drwodd.

Dim ond fel ateb tymor byr y gellir ystyried trosglwyddo Pencae, un a fydd â chanlyniadau tymor hir difrifol i Blasmawr. Bydd newid gwirioneddol yn y gymysgedd gymdeithasol ym Mhlasmawr, a bydd sgil effeithiau hyn yn ddifrifol i'r ysgol.

Nodaf gyda diddordeb y cynnig i newid dalgylchoedd Fitzalan a Cantonian. Yn eironig, bydd tynnu Pencae allan o Blasmawr yn creu sefyllfa debyg iawn i'r hon mae'r Cyngor yn ceisio ymdrin â hi yn Cantonian.

Yr wyf yn eich hannog i ailfeddwl ynghylch trosglwyddo Pencae o un dalgylch i'r llall fel yr unig opsiwn ar gyfer datrys y problemau derbyniadau dros dro presennol.

Yn ddiffuant,

Mike Hayes

Pennaeth / Headteacher

Ysgol Gymraeg Coed-Y-Gof

Beechley Drive

Pentrebaen

Caerdydd / Cardiff

CF5 3SG

029 20564585

29 Chwefror 2016

Mr N Batchelar
Cyfarwyddwr Addysg
Cyngor Caerdydd

Annwyl Mr Batchelar

Dyfodol Addysg Uwchradd Cymraeg yng Nghaerdydd

Pwrpas y llythyr hwn yw i ychwanegu llais Ysgol Gyfun Gwaelod y Garth i'r rheiny sy'n gwrthwynebu'r cynnig i drosglwyddo Ysgol Pencae o ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr i ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf.

Mae ein diddordeb yn deillio o'n hawydd i sicrhau dyfodol disglair i Blasmawr, gan mai honno yw'r ysgol sy'n derbyn cymaint o'n disgyblion, wedi iddynt ein gadael.

Mae'r rhesymau dros wrthwynebu wedi eu crybywll isod, mewn llythyr sydd hefyd wedi ei arwyddo gennyf, ac mewn papur gan John Hayes, Prifathro Plasmawr.

Rwy'n credu fod y ffigyrau sy'n crybwyll cymaint fydd y pwysau ar Ysgol Glantaf, erbyn 2017, yn dangos yn glir na fydd eich cynllun presenol yn cynnig datrysiad tymor hir i'r problemau a wynebir gennym.

Yn hytrach, fe fydd yn tarfu ar ddatblygiad Plasmawr - ac yn discrimineiddio yn erbyn yr ysgol honno, ei disgyblion, a'i rhieni, drwy amharu'n enfawr ar allu'r ysgol i ddenu disgyblion o bob gallu a chefnidir - a thrwy hynny sicrhau fod yr ysgol yn dal i feddu ar awyrgylch a fydd yn ei alluogi i ddatblygu potensial addysgol a chymdeithasol ystod eang ac amrywiol o ddisgyblion (tra hefyd yn gwasanaethu fel sefydliad sy'n adlewyrchu'r cymunedau amrywiol sy'n bodoli yng Ngorllewin Caerdydd).

Ar yr un pryd, fe fyddwch yn trosglwyddo'r broblem o ran diffyg capasiti i Ysgol Glantaf a fydd, erbyn 2017, yn orlawn.

Gyda'ch cynllun, felly, fe fyddwch wedi llwyddo i greu problemau i'r ddwy ysgol, gan amharu ar eu datblygiad a'u gallu i gynnig addysg penigamp, tra hefyd yn creu dryswch ac ansicrwydd i staff, disgyblion a rhieni Plasmawr a Glantaf.

Mae Ysgol Gwaleod y Garth yn cefnogi'n gryf, felly, cynnig Mr Hayes, sef fod angen ystyried hyn oll yng nghyswllt yr hir-dymor, ac yng nghyswllt agor y pedwerydd ysgol uwchradd Gymraeg.

Wrth ddilyn ei syniadau ef, gellir datblygu datrysiad hir-dymor, tra'n osgoi niweidio Plasmawr a Glantaf.

Deallaf fod ganddo syniadau penigamp o ran creu'r gofod ychwanegol (dros dro) y bydd ei angen ym Mhplasmawr - ac fe ddylai'r awdurdod addysg eu hystyried yn fanwl, gan dderbyn y bydd yn beth gwerthfawr iawn pe byddai modd eu gwireddu, er mwyn gwarchod y ddwy ysgol.

Hoffwn eich hatgoffa, hefyd, fod cyfrifoldeb statudol i'w osod ar yr awdurdod addysg, yn y dyfodol agos, i ystyred effaith eich penderfyniadau a'ch polisiau ar allu pobl i ddefnyddio'r Gymraeg (yn unol a Mesur y Gymraeg). Gall newid dalgyrch Plasmawr, yn y modd a gynnigir gennych, leihau'n sylweddol y canran o blant a ddaw yno o deuluoedd Cymraeg. Mae ymchwil yn dangos fod defnyddio'r Gymraeg adref yn eich gwneud yn llawer fwy tebyg i'w defnyddio'n gymdeithasol. Pe byddech yn gwireddu eich cynllun, felly, fe fydddech yn newid 'tirwedd ieithyddol' yr ysgol a phatrwm cefndir ieithyddol y disgyblion. Fe ddaw'n anoddach, wedyn, i'r plant sydd am wneud hynny, i ddefnyddio'u Cymraeg ar yr iard ac yn gymdeithasol o fewn yr ysgol - a gyda'u cyd-ddisgyblion tu hwnt i furiau'r ysgol. Fe fyddwch, felly, mewn gwir peryg o greu sefyllfa sy'n lleihau'r gallu i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, yn groes i'r safonau iaith.

O'r herwydd, rwy'n copio'r llythyr hwn at Comisiynydd y Gymraeg. Gwn y bydd hi am ymateb i'r sefyllfa.

Gyda diolch - a gyda phob dymuniad da.

Huw Jones

Huw Onllwyn Jones

Caderiydd

Bwrdd Llywodraethwyr Ysgol Gwaelod y Garth

Mr N. Batchelar

Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes

Cyngor Caerdydd

Ymgynghoriad ar gyfer dalgylch Ysgol Pencae.

Annwyl Mr Batchelor

Rwyf yn anghytuno'n gryf â'r cynnig i drosglwyddo Ysgol Pencae o ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr i ddalgylch Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf am y rhesymau canlynol:

- Credaf fod y cynnig yn ddatrysiad tymor byr yn unig fyddai'n arwain at oblygiadau hir dymor i Ysgol Plasmawr yn nhermau natur ei dalgylch ac i Ysgol Glantaf yn nhermau creu problemau gorlenwi yn y tymor canolig.
- Nid yw'r wybodaeth a roddwyd yn y ddogfen ymgynghori (2 Chwefror 2016) yn ddigonol i fedru dod i benderfyniad mor bwysig ar natur dalgylch ysgolion.
- Mae Ysgol Pencae yn ysgol sydd yn perfformio'n dda iawn yn academiaidd. Pe bai Ysgol Pencae yn symud i ddalgylch Ysgol Glantaf fe fyddai Ysgol Plasmawr yn dioddef yn nhermau ei phroffil academiaidd a chyfranogiad, y nifer o fyfyrwyr fyddai'n aros i'r Chweched Dosbarth ac fe fyddai'n cael effaith hir dymor ar addysg Gymraeg ar draws y ddinas.
- Mae'r cynnig yn herio un o egwyddorion sylfaenol sefydlu Ysgol Plasmawr yn 1998 sef i sicrhau fod Plasmawr a Glantaf yn hafal yn nhermau natur dalgylchoedd y ddwy ysgol. Credaf ei fod yn bwysig bod y ddwy ysgol yn cael cyfle teg i barhau i lwyddo sy'n golygu cadw Ysgol Pencae o fewn dalgylch Plasmawr. Mae'r cynnig hwn yn tanseilio'r egwyddor bod angen i'r ddwy ysgol gael dalgylchoedd sydd â chymysgedd cymdeithasol-economaidd debyg.

Credaf bod angen datrysiad hir dymor i'r twf cynyddol yn y niferoedd o ddisgyblion sydd am dderbyn addysg trwy gyfrwng y Gymraeg yn y Brifddinas, nid ymateb yn fyrbwyll fel bod angen ail-edrych ar dalgylchoedd yr ysgolion eto mewn rhai blynyddoedd.

Dylid ymchwilio i ddatrysiadau tymor byr i broblemau lleol y ddwy ysgol er mwyn sicrhau fod Ysgol Pencae yn aros o fewn dalgylch Plasmawr fyddai'n cadw natur y dalgylchoedd yn hafal.

Rwyf yn erfyn ar y Tîm Cynllunio Ysgolion i ystyried yr effaith negyddol fyddai colli Ysgol Pencae yn ei gael ar gymuned Ysgol Plasmawr ac i osgoi datrysiadau byr dymor fyddai'n cael effaith pell-gyrhaeddol ar addysg Gymraeg ar draws y Brifddinas.

Yr eiddoch yn gywir

Llofnod: Huw Jones

Enw: Huw Onllwyn Jones

Dyfodol addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd.

Wrth i niferoedd disgyblion barhau i dyfu ac wrth i Gynlluniau Datblygu Lleol Caerdydd ddod yn realiti, mae'n hanfodol bod dalgylchoedd y tair ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg presennol yn cael eu hystyried yn y tymor canolig i'r tymor hir, yn hytrach na cheisio dod o hyd i ateb byrdymor, hawdd, byrweledol i ymdrin â'r anghydbwysedd presennol yn nifer y disgyblion, a allai fod yn hynod niweidiol i un ysgol neu'r llall, ac achosi problemau hirhoedlog i etifeddiaeth addysgol y cyfan o Gaerdydd.

Dylid rhoi ystyriaeth ofalus i ddalgylchoedd y dyfodol yn achos bob un o'r tair ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd er mwyn sicrhau bod y tair ysgol yn cael cyfleoedd cyfartal i ffynnu dros y tymor canolig i hir. Cytunwyd ar egwyddorion clir yn ystod y cam cynllunio a arweiniodd at agor Ysgol Plasmawr yn 1998 ac Ysgol Bro Edern yn 2012, a oedd yn cynnwys sicrhau bod dalgylchoedd y tair ysgol mor debyg â phosibl o ran dangosyddion cymdeithasol-economaidd h.y. ystyriwyd ei bod yn hanfodol bod gan bob ysgol gymysgedd cymdeithasol teg a chyfiawn:

Ar hyn o bryd, mae gan y tair ysgol ddalgylch cymdeithasol-economaidd cymharol amrywiol fel y gwelir yn nhabl A isod, er efallai bod Bro Edern sy'n gwasanaethu ochr ddwyreiniol Caerdydd yn herio cywirdeb y datganiad hwn.

Tabl A: % prydau ysgol am ddim fesul dalgylch ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg fel dangosydd o gefndiroedd cymdeithasol-economaidd (2015).

Ysgol	% prydau ysgol am ddim
Plasmawr	
Nant Caerau	28.80%
Pencae	2.70%
Coed Y Gof	24.20%
Gwaelod y Garth	5.40%
Creigiau	3.20%
Treganna	3.70%

Ysgol	% prydau ysgol am ddim
Glantaf	
Melin Gruffydd	3.70%
Y Wern	4.90%
Pwll Coch	7.10%
Mynydd Bychan	9.80%
Glan Morfa	28.30%

Ysgol	% prydau ysgol am ddim
Bro Edern	
Berllan Deg	7.60%
Bro Eirwg	19.0%
Pen y Pil	28.80%
Pen y Groes	15.30%

Y ddadl dros newid:

Mae tystiolaeth yn awgrymu y bydd y mwyafrif helaeth o ddisgyblion Ysgol Pwll Coch yn trosglwyddo i Ysgol Glantaf ym Medi 2016 gan sefydlu Pwll Coch yn gadarn fel un o'r ysgolion cynradd sy'n bwydo Glantaf. Mae niferoedd disgyblion Blwyddyn 6 sydd ar hyn o bryd yn byw yn nalgylch Plasmawr yn dangos y bydd Plasmawr yn agos at ei nifer derbyn o 180 ym Medi 2016. Awgryma'r data dalgylch presennol ar gyfer disgyblion ysgolion cynradd y bydd y nifer o ddisgyblion yn nalgylch Plasmawr yn fwy na'r nifer derbyn safonol o 180 (6 f/e) yn Medi 2017 (gweler tabl B isod), sef y brif ddadl dros newid.

Tabl B: Niferoedd rhagamcanedig o ddisgyblion yn nalgylch Plasmawr 2016 – 2020.

Blwyddyn	Treganna	Gwaelod	Creigiau	Nant Caerau	Pencae	Coed-Y-Gof	Cyfanswm
2016/2017	55	23	25	7	29	45	184

2017/2018	60	22	27	31	31	47	218
2018/2019	60	31	21	27	30	46	215
2019/2020	90	27	29	29	30	54	259

Mae nifer y disgyblion sy'n trosglwyddo yn flynyddol i Blasmawr o Bencae, Creigiau a Gwaelod y Garth bob amser yn llai na'r nifer a nodwyd oherwydd amrywiaeth o ffactorau gwahanol.

Mae Ysgol Glantaf yn debygol o aros yn y tymor byr o dan ei nifer derbyn safonol o 240 (8 f/e) ond bydd hyn yn newid dros y blynyddoedd nesaf wrth i'r niferoedd cynyddol o ddisgyblion yn y cyfnod cynradd weithio eu ffordd yn flynyddol trwy'r system gynradd. Mae'r data yn nhabl C yn awgrymu'n gryf y bydd Glantaf yn mynd dros ben ei nifer derbyn safonol yn 2017.

Yr ateb hawdd, tymor byr, ymarferol yr ymgynghorir arno yw trosglwyddo Ysgol Pencae o ddalgylch Plasmawr i ddalgylch Glantaf ar sail agosrwydd daearyddol. Mewn termau damcaniaethol yn unig, hwn yw'r ateb mwyaf rhesymegol; fodd bynnag, mae'r awgrym hwn yn ddiffygiol o ran egwyddorion addysgol a byddai'n cael effaith barhaol ar addysg cyfrwng Cymraeg ar draws y ddinas. Mae Ysgol Pencae yn ysgol gynradd sy'n perfformio'n dda, gan elwa o ddalgylch ffyniannus a chefnog. Pe bai Pencae yn symud i ardal dalgylch Glantaf, byddai'n cryfhau'r hyn sydd eisoes yn ysgol uwchradd sy'n perfformio'n eithriadol o uchel a llwyddiannus, a byddai hyn yn andwyol i Ysgol Plasmawr.

Pe byddai'r penderfyniad hwn yn cael ei gymeradwyo, byddai'n arwain at i Ysgol Glantaf wasanaethu rhannau mawr o ganol Caerdydd gyda chyfran uchel o wardiau cefnog, a byddai'n arwain at i Blasmawr a Bro Edern wasanaethu ymylon gorllewinol a dwyreiniol Caerdydd yn bennaf, sydd hefyd yn cynnwys rhai o'r ardaloedd mwyaf heriol a chymdeithasol-ddifreintiedig yng Nghaerdydd. Byddai'r penderfyniad hwn yn herio egwyddorion sylfaenol sefydlu Plasmawr a Bro Edern fel ysgolion cyfartal i Ysgol Glantaf yn nhermau natur dalgylchoedd. Yn fy marn i, byddai'r penderfyniad hwn yn tansilio gweledigaeth Caerdydd ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg, ac yn herio un o'i brif egwyddorion fel y'u nodir yng Nghynllun Strategol Y Gymraeg mewn Addysg Caerdydd:

"I gefnogi'r weledigaeth ehangach ar gyfer Caerdydd ddwyieithog trwy ddarpariaeth addysgol lle mae:

addysg cyfrwng Cymraeg yn gynhwysol, gan oresgyn rhwystrau a gallu unrhyw berson ifanc i gyflawni addysg dda trwy gyfrwng y Gymraeg".

Tabl C: Ardaloedd dalgylch ym Medi 2017 **pe bai** Pencae yn symud i ddalgylch Glantaf gan gynnwys dosbarthiadau mynediad (FoE) posibl.

	6 FoE	Prydau ysgol am ddim
Plasmawr		
Nant Caerau	1	28.80%
Coed Y Gof	1.5	24.20%
Gwaelod y Garth	0.8	5.40%
Creigiau	1	3.20%
Treganna	2	3.70%
	6.3	

	8 FoE	Prydau ysgol am ddim
Glantaf		
Melin Gruffydd	2	3.70%
Y Wern	2	4.90%
Pwll Coch	2	7.10%
Mynydd Bychan	1	9.80%
Glan Morfa	1	28.30%
Pencae	1	2.70%

	6 FoE	Prydau ysgol am ddim
Bro Edern		
Berllan Deg	2	7.60%
Bro Eirwg	2	19%
Pen y Pil	1	28.80%
Pen y Groes	1	15.30%
	6	

Glan Ceubal	1	32.60%
	9/10	

Mae'n werth nodi nad oes eto faint dosbarthiadau llawn mewn nifer o'r ysgolion cynradd, ac felly gallai'r gwir nifer o ddisgyblion fod yn sylweddol llai na'r hyn a awgrymir gan y data dosbarth mynediad yn y tabl.

Dim ond fel ateb tymor byr y gellir ystyried y cynnig presennol hwn i newid dalgylchoedd Plasmawr a Glantaf, a bydd ynddo'i hun yn creu problemau capasiti ychwanegol pellach i Ysgol Glantaf erbyn 2017 gan ei bod yn debygol iawn o fynd dros ben ei nifer derbyn. Byddwn yn dadlau bod angen ateb tymor hirach ar y pwynt hwn, gan gymryd i ystyriaeth y twf ychwanegol a ragwelir yn y galw am addysg cyfrwng Cymraeg wrth i ddatblygiadau preswyl mawr newydd gael eu hadeiladu yng Nghaerdydd.

Dylid chwilio am atebion tymor byr lleol i sicrhau hyfywedd Plasmawr a Glantaf, a chynnal eu sylfeini cymdeithasol-economaidd cymysg yn hytrach nag ymdrin â newidiadau dalgylch sy'n debygol o orfod newid eto wrth i'r twf yn y boblogaeth newydd yng Ngorllewin Caerdydd ddechrau cael effaith ar y ffigyrau derbyn i ysgolion, ac i bedwaredd ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg ddod yn rheidrwydd.

